

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών “Ωθηση στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση στην ΕΕ”»

[COM(2012) 537 final]

(2013/C 198/06)

Εισηγητής: **ο κ. PEZZINI**

Συνεισηγητής: **ο κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Στις 16 Οκτωβρίου 2012, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την:

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ωθηση στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση στην ΕΕ

COM(2012) 537 final.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών, στην οποία ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή της, στις 12 Μαρτίου 2013.

Κατά την 489^η σύνοδο ολομέλειας, της 17^{ης} και 18^{ης} Απριλίου 2013 (συνεδρίαση της 17^{ης} Απριλίου 2013), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 175 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 3 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την πεποίθηση ότι ο πολιτισμός και η δημιουργικότητα αποτελούν για την Ευρώπη:

- τον ακρογωνιαίο λίθο των θεμελιωδών αξιών της ταυτότητας της ΕΕ και του μοντέλου κοινωνικής οικονομίας της αγοράς που αυτή προσβέυει,
- έναν επιτυχημένο συνδυασμό ποιοτικής οικονομικής, παραγωγικής ανάπτυξης και κοινωνικής προόδου σε τοπική, περιφερειακή, εθνική και ενωσιακή κλίμακα,
- εκ των βασικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων (προστιθέμενη αξία) της ΕΕ ως προς τη σύλληψη, την ανάπτυξη, την παραγωγή και την κατανάλωση υλικών και μη αγαθών·
- καταλυτικό παράγοντα για την ανταγωνιστικότητα, ο οποίος αφορά όλες τις οικονομικές και κοινωνικές εκφάνσεις·
- πηγή ιδιαίτερων δυνατοτήτων αύξησης και αναβάθμισης της απασχόλησης·
- διεθνή διαπιστευτήρια του κύρους και της πρωτοτυπίας της ΕΕ.

1.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, δεδομένης της ολοένα μεγαλύτερης σημασίας των τομέων της δημιουργίας και του πολιτισμού (χάριν συντομίας, ΤΔΠ) για την ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ και τις διεθνείς της προεκτάσεις, απαιτείται η χάραξη μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής με σκοπό τη δημιουργία:

- μιας συμπαγούς και συνεπούς κοινωνικής διάστασης των ΤΔΠ, που θα παρέχει τη δυνατότητα επανακαθορισμού και εμπλουτισμού των ήδη υφιστάμενων επαγγελματιών, τη διασφάλιση ισότιμων εργασιακών συνθηκών και την αξιοποίηση των λανθάνουσών δυνατοτήτων προκειμένου:

- να απελευθερωθούν όλες οι δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας στους ΤΔΠ και να δοθούν τα εχέγγυα για την ύπαρξη ποιοτικής απασχόλησης με κατοχυρωμένα τα θεμελιώδη εργασιακά δικαιώματα·
- να καθοριστούν εκ νέου και να αναμορφωθούν οι ήδη υφιστάμενες επαγγελματικές δεξιότητες·
- να περιοριστούν οι διοικητικές ή γραφειοκρατικές διατυπώσεις για τις ΜΜΕ, τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες·
- να συνδυαστούν οι διαδικασίες αναδιοργάνωσης και αναδιάρθρωσης με προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης, σε συνθήκες διαφάνειας ως προς την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς, καθώς και με απόλυτο σεβασμό των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας του ατόμου·
- να προαχθεί ο διαρθρωμένος κοινωνικός διάλογος στο σύνολο των ΤΔΠ και σε επίπεδο ΕΕ, κράτους μέλους και επιχείρησης·
- να καθοριστεί ένα κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο θα κατοχυρώνει την πολιτισμική ποικιλομορφία και τη δυνατότητα επιλογής, θα ελαχιστοποιεί τις διοικητικές διατυπώσεις και θα διευκολύνει την κινητικότητα τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ.
- μιας τεχνολογικής διάστασης και της εξασφάλισης προστιθέμενης αξίας δημιουργικού χαρακτήρα με σκοπό: την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην αγορά της ΕΕ, αλλά κυρίως εκτός αυτής· την προαγωγή της έρευνας στον τομέα των νέων τεχνολογιών και των καινοτόμων εφαρμογών προϊόντων και διαδικασιών· την ενεργητική υποστήριξη των νέων διεργασιών και ευκαιριών της ψηφιακής τεχνολογίας με ένα ευρωπαϊκό σήμα ποιότητας· τη διασφάλιση της ανάπτυξης των αλυσίδων προστιθέμενης αξίας μέσω κοινών δικτύων και συστημάτων διανομής.

- ενός πλαισίου διαλόγου με την κατά τόπους κοινωνία πολιτών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο: θα εφαρμόζονται στους ΤΔΠ μορφές διαφθρωμένου διαλόγου σε ενωσιακή, εθνική, περιφερειακή και τοπική κλίμακα· θα ευνοείται η ανάπτυξη των απαραίτητων ΤΔΠ για την αναζωογόνηση και την ενίσχυση της κατάρτισης του τομέα, των εκφραστικών και δημιουργικών του ταλέντων, των πνευματικών επαγγελμάτων και της απασχόλησης εν γένει.
- μιας διεθνούς διάστασης του προγράμματος-πλαισίου «Δημιουργική και Πολιτιστική Ευρώπη» –σύμφωνα με τις διεθνώς ανειλημμένες δεσμεύσεις υπό τη Σύμβαση της UNESCO για την πολιτιστική ποικιλομορφία– χάρη στην οποία θα είναι δυνατή η αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών προτύπων. Στα εν λόγω πρότυπα το σχέδιο θα είναι ενσωματωμένο στην αλυσίδα προστιθέμενης αξίας και όλοι οι συμμετέχοντες θα μπορούν να προσδίδουν νέα αξία στα προϊόντα και στις διεργασίες, συνιστώντας έτσι ευρωπαϊκά δείγματα αριστείας στις παγκόσμιες αγορές. Συν τοις άλλοις, η διεθνής αυτή διάσταση θα προστατεύει τα εν λόγω ευρωπαϊκά προϊόντα από την πειρατεία και τις απομιμήσεις με τη βοήθεια εύχρηστων, προσιτών και αποτελεσματικών μέσων·
- μιας χρηματοδοτικής διάστασης και δυνατότητας δανεισμού, έτσι ώστε αφ' ενός μεν να υποστηρίζονται καταλλήλως οι πρωτοβουλίες του τομέα στην εσωτερική και στις διεθνείς αγορές (με τη βοήθεια φορολογικών ελαφρύνσεων, εκπτώσεων φόρου και την άρση της διπλής φορολόγησης), αφ' ετέρου δε να εξασφαλίζονται τα κατάλληλα μέσα, βάσει των ιδιαιτεροτήτων των ΤΠΔ, για τη λήψη δανείων, ιδίως όσον αφορά τα συστήματα παροχής εγγυήσεων υπέρ των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των άυλων σχεδίων.

1.3 Η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επαληθεύσει διεξοδικά πώς έχουν εφαρμοστεί τα κοινотικά κεκτημένα στους ΤΔΠ, ιδίως όσον αφορά τους κανόνες που διέπουν την πολιτική ανταγωνισμού, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και το εργατικό δικαίωμα και όλες τις ρήτρες των διεθνών συμφωνιών που έχει συνάψει η ΕΕ με τρίτες χώρες.

1.4 Η ΕΟΚΕ προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα και τους τρόπους διοργάνωσης ενός διευρυμένου φόρουμ των φορέων δημιουργίας και πολιτισμού με σκοπό τον καλύτερο εντοπισμό –μέσω μιας από κοινού προγνωστικής διαδικασίας– όλων εκείνων που δραστηριοποιούνται στους συγκεκριμένους τομείς και τον καθορισμό των στοιχείων ενός μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου δράσης για την ανάκαμψη της ανάπτυξης και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Ένα τέτοιο σχέδιο δράσης πρέπει να βασίζεται σε μια εγκάρσια στρατηγική τοπικής, περιφερειακής και ενωσιακής κλίμακας με την ενεργό συμμετοχή των κρατών μελών, των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας πολιτών.

1.5 Η ΕΟΚΕ ζητά την ανάληψη στο εξής ειδικών πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της επισφαλούς εργασίας στους ΤΔΠ με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση ισότιμων συνθηκών εργασίας για όλους τους απασχολούμενους στον ευρύτερο κλάδο, και συγκεκριμένα για τα ελεύθερα ή άτυπα επαγγέλματα με τη μορφή σύμβασης έργου, κυρίως δε για τη περιστασιακή εργασία. Επίσης με τις πρωτοβουλίες αυτές επιδιώκεται η κατοχύρωση της ασφαλούς και επί ίσοις όροις πρόσβασης στα ψηφιακά δίκτυα για όλους.

1.6 Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ανάγκη προσαρμογής του κανονιστικού πλαισίου στις ιδιαιτερότητες των ΤΔΠ, ιδίως ως προς την πνευματική ιδιοκτησία, την απλοποίηση των διοικητικών και φορολογικών διαδικασιών και την επιβολή ΦΠΑ στην έντυπη και ψηφιακή επικοινωνία, επί ίσοις όροις και ιδίως για τις μικρές επιχειρήσεις του τομέα.

1.7 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι πρέπει να εξεταστούν σοβαρά οι δυνατότητες διεξαγωγής διαλόγου με την κοινωνία πολιτών με έμφαση στον πολίτη, επ' ευκαιρία άλλωστε του τρέχοντος *Ευρωπαϊκού έτους των πολιτών*.

2. Οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας στην ΕΕ

2.1 Οι ΤΔΠ στην ΕΕ αποτελούν μια πολύτιμη όσο και στρατηγικής σημασίας παρακαταθήκη: η αριστεία και η ανταγωνιστικότητα των ΤΔΠ στην ΕΕ συνιστούν το απόσταγμα του μόχθου των συγγραφέων, των λοιπών καλλιτεχνών και δημιουργών, των επαγγελματιών και των επιχειρηματιών. Πρόκειται δηλαδή για άτομα ταλαντούχα με την παραδοσιακή έννοια αλλά και ικανά να εισάγουν τομείς, άτομα που διαθέτουν τυπικά και μη προσόντα και τα οποία θα ήταν σκόπιμο να στηριχθούν, να προωθηθούν και να αξιοποιηθούν.

2.2 Η ΕΟΚΕ έχει ήδη υπογραμμίσει σε παλαιότερη γνωμοδότησή της τα εξής: «Οι κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργικότητας (ΚΠΔ), όπως αναγνωρίζεται στη στρατηγική ΕΕ 2020, διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και το μέλλον της ΕΕ και των πολιτών της. [...]Είναι επίσης φορείς συγκριτικού πλεονεκτήματος που δεν είναι δυνατό να αναπαραχθεί αλλού· παράγοντες τοπικής ανάπτυξης και πρωτοπόροι των βιομηχανικών αλλαγών». ⁽¹⁾

2.3 Σύμφωνα με τους ορισμούς της σχετικής Πράσινης Βίβλου του 2010 ⁽²⁾, «κλάδοι πολιτισμού είναι εκείνοι που παράγουν και διανέμουν αγαθά ή υπηρεσίες που κατά τη στιγμή της παραγωγής τους θεωρείται ότι έχουν ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, χρήση ή σκοπό που εμπεριέχει ή μεταφέρει τρόπους πολιτιστικής έκφρασης, ανεξάρτητα από την εμπορική αξία τους». Επίσης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Unesco του 2005 ⁽³⁾, «δημιουργικοί κλάδοι είναι εκείνοι που χρησιμοποιούν τον πολιτισμό ως συστατικό τους στοιχείο και έχουν πολιτιστική διάσταση, παρά το γεγονός ότι τα προϊόντα τους έχουν κατά κύριο λόγο λειτουργική χρησιμότητα. Περιλαμβάνουν την αρχιτεκτονική και το σχέδιο, που ενσωματώνουν δημιουργικά στοιχεία σε ευρύτερες διαδικασίες, καθώς και υποτομείς όπως η γραφιστική, το σχέδιο μόδας ή η διαφήμιση».

2.4 Η οριοθέτηση των πεδίων που καλύπτουν ο τομέας του πολιτισμού ή/και ο τομέας της δημιουργίας παραμένει ασαφής ⁽⁴⁾ και δυσχεραίνει την επακριβή στάθμιση της συμβολής τους στο ΑΕγχΠ και στην απασχόληση.

2.5 Ως προς την πρόταση του προγράμματος-πλαισίου «Δημιουργική Ευρώπη» ⁽⁵⁾, επί της οποίας η ΕΟΚΕ έχει ήδη εκθέσει τις απόψεις της ⁽⁶⁾, στο άρθρο 2 ως «πολιτιστικός και δημιουργικός τομέας [ορίζεται] κάθε τομέας του οποίου οι δραστηριότητες βασίζονται σε πολιτισμικές αξίες και/ή αποτελεί προϊόν καλλιτεχνικής και δημιουργικής έκφρασης, ανεξάρτητα από το αν αυτές οι δραστηριότητες έχουν ή όχι ως γνώμονα την αγορά και ανεξάρτητα από το είδος της δομής που τις ασκεί». Σε αυτόν τον ορισμό πρέπει να εμπερικλείονται ρητώς οι κλάδοι των –έντυπων και ψηφιακών– εκδόσεων, της τυπογραφίας και της γραφιστικής.

⁽¹⁾ ΕΕ C 051 της 17.2.2011 σελ. 43-49.

⁽²⁾ COM(2010) 183 final.

⁽³⁾ Πρβλ. http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=33232&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

⁽⁴⁾ European Statistical System Network on Culture ESSnet-Culture (Δίκτυο του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος για τον πολιτισμό), Τελική έκδοση 10/2012.

⁽⁵⁾ COM(2011) 785 final.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 181 της 21.6.2012, σελ. 35-39.

2.6 Το 2008 οι κλάδοι αυτοί αντιστοιχούσαν στο 4,5% του συνολικού ΑΕγχΠ στην ΕΕ και απασχολούσαν περίπου το 3,8% του εργατικού δυναμικού, δηλαδή πάνω από 8,5 εκατομμύρια εργαζομένων (7).

2.7 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποδέχεται τον ανωτέρω ορισμό και προσθέτει ρητώς τη φράση «στα μουσεία και στη μόδα».

2.8 Παρά το σημαντικό και ολοένα αυξανόμενο ειδικό βάρος των ΤΠΔ στην οικονομική παραγωγή της ΕΕ και τον διόλου ευκαταφρόνητο αριθμό υπαλλήλων που απασχολούν (8), η ποικιλία των ορισμών που έχουν διατυπωθεί (από την Παγκόσμια Οργάνωση Διανοητικής Ιδιοκτησίας, τον ΟΟΣΑ, τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το εμπόριο και την ανάπτυξη ή την Unesco έως το Συμβούλιο της Ευρώπης) δεν επιτρέπει την ανάλυση σε μια στέρεα βάση και με στατιστικά στοιχεία διεθνώς συγκρίσιμα. Στην ΕΕ τα μεν ποσοστά του ΑΕγχΠ κυμαίνονται μεταξύ του 2,6 % (Πράσινη Βίβλος), του 3,3 % (πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη»), του 4,5% (9), και του 6,5 % (Συμβούλιο της Ευρώπης), ο δε αριθμός των εργαζομένων στους κλάδους αυτούς ποικίλλει από τα 5 και πλέον εκατομμύρια, στα 8,5 (10) ή ακόμα και τα 18 εκατομμύρια (11)!

2.9 Η ποικιλομορφία των ΤΠΔ στην ΕΕ αντανακλάται στα δομικά χαρακτηριστικά τους με ισχυρή παρουσία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν σχεδόν το 80% του συνόλου των παραγωγών. Πάντως, μολονότι το ποσοστό των μεγάλων επιχειρήσεων δεν υπερβαίνει καν το 1%, σε αυτές απασχολείται πάνω από το 40% των εργαζομένων στους υπό εξέταση κλάδους (12).

2.10 Αυτή η διάρθρωση των ΤΠΔ στην ΕΕ προκαλεί προβλήματα από πολλές απόψεις: από την ανάπτυξη δεξιοτήτων έως την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, από την προώθηση νέων επιχειρηματικών προτύπων έως την προστασία των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας ή από τη δυσκολία πρόσβασης στις διεθνείς αγορές έως τη βελτίωση της διασύνδεσης με άλλους τομείς, μη εξαιρουμένης της σχετικής δυστοκίας στην αμοιβαία αναγνώριση των (τυπικών, μη τυπικών κ.λπ.) προσόντων των εργαζομένων (13).

2.11 Εάν στην ΕΕ οι τομείς που συνθέτουν τον μη βιομηχανικό πυρήνα, δηλαδή οι εικαστικές τέχνες, τα θεάματα και η ιστορική και καλλιτεχνική κληρονομιά, διατηρούν συχνά τη στρατηγική τους αξία, στις ΗΠΑ αυτή η αξία είναι περισσότερο συγκεντρωμένη στους βιομηχανικούς τομείς και έντονα προσανατολισμένη στην αγορά.

2.12 Το πρότυπο των ΗΠΑ θεωρείται το φυσικό σημείο αναφοράς για εκείνες τις χώρες όπου βασικό μέλημα είναι η συγκρότηση ενός συστήματος παραγωγής ελάχιστα εξαρτώμενου από την κρατική χρηματοδότηση και με σαφή επίδιωξη της κερδοφορίας.

2.13 Η Ιαπωνία αποτελεί τον οδηγό –όχι μόνο στην Ασία– καθότι έχει καταφέρει να αναπτύξει μακροχρόνια και ιδιαίτερα ξεχωριστά σχήματα καλλιτεχνικής παραγωγής, νεωτερικού και πρωτότυπου χαρακτήρα, τα οποία απευθύνονται στο ευρύ κοινό και στοχεύουν στην αποδοχή τους από την αγορά.

2.14 Στην Κίνα πραγματοποιούνται γενναίες επενδύσεις στις υποδομές στον πολιτισμό, ακολουθώντας μια στέρεα στρατηγική, η οποία συνίσταται αφ' ενός μεν στον περιορισμό της διείσδυσης αμερικανικής προέλευσης πολιτισμικών προϊόντων, αφ' ετέρου δε στην έμφαση στα ευρωπαϊκά οργανωτικά πρότυπα και στη λειτουργία της δημόσιας παρέμβασης στη διαμόρφωση και στη στήριξη των τοπικών πολιτισμικών συστημάτων.

2.15 Στην Ινδία ο καλλιτεχνικός τομέας με την πιο αλματώδη ανάπτυξη είναι ο κινηματογράφος. Ο εν λόγω τομέας έχει να επιδείξει εντυπωσιακότατη αύξηση του κύκλου εργασιών του, μολονότι οι παραγωγές είναι στενά συνδεδεμένες με την παραδοσιακή ινδική κουλτούρα και άρα δύσκολα μπορούν να προσελκύσουν το κοινό που δεν έχει σχέση με αυτή την κουλτούρα.

2.16 Στη δε Λατινική Αμερική σημειώνεται σήμερα μια κατακόρυφη μεγέθυνση της καλλιτεχνικής βιομηχανίας των χωρών της χάρη, μεταξύ άλλων, στην επίδραση της ισπανόφωνης κουλτούρας των ΗΠΑ, στην ταχεία οικονομική και δημογραφική ανάπτυξη του Μεξικού, καθώς και στην αξιοπρόσεκτη πολιτιστική άνθηση (και η οποία δεν εξαντλείται στο πεδίο της μουσικής) που γνωρίζει η Βραζιλία. Από την άλλη πλευρά, η Αφρική αναπτύσσει τη δική της πολιτιστική ταυτότητα, η οποία είναι επηρεασμένη και από τις πολλαπλές επαφές της Μαύρης Ηπείρου με την Ευρώπη, Η αλληλεπίδραση των δύο ηπείρων και η καλλιτεχνική παιδεία μπορούν να μας διδάξουν αρκετά ως προς τη καθημερινή ζωή και την εν γένει κουλτούρα μιας περιοχής, συμβάλλοντας στην άρση των εμποδίων που παρεμβάλλονται στη συνεργασία.

2.17 Ανέκαθεν η ΕΟΚΕ αντιλαμβάνονταν τη σημασία χάραξης μιας στρατηγικής με σκοπό να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι δυνατότητες των ΤΠΔ στην ΕΕ, τονώνοντας έτσι την ανάπτυξη και την απασχόληση. Ήδη το 2004, σε γνωμοδότηση που εκπόνησε κατόπιν σχετικού αιτήματος της Επιτρόπου κ. Viviane Reding, η ΕΟΚΕ επισημαίνει τα προβλήματα των ΤΠΔ στην ΕΕ (14). Τις απόψεις αυτές η ΕΟΚΕ επανέλαβε και ανέλυσε σε μεγαλύτερο βάθος σε μεταγενέστερες γνωμοδοτήσεις της (15).

2.18 Η ΕΕ είναι μακράν επικεφαλής στις εξαγωγές προϊόντων του τομέα της δημιουργίας. Εφόσον επιθυμεί να διατηρήσει αυτή την πρωτοκαθεδρία, πρέπει να επενδύσει στην ικανότητα αυτών των τομέων να λειτουργούν και πέραν των εθνικών συνόρων. Ως προς τη θέση αυτή έχουν εκφράσει τη σύμφωνη γνώμη τους τόσο το Συμβούλιο, στις 12 Μαΐου 2009, όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε ψήφισμά του της 12^{ης} Μαΐου 2011.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ γνωρίζει καλά ότι η αριστεία και η ανταγωνιστικότητα των ΤΔΠ στην ΕΕ συνιστούν το απόσταγμα του μόχθου των καλλιτεχνών και των λοιπών δημιουργών, των επαγγελματιών και των επιχειρηματιών. Πρόκειται δηλαδή για άτομα ταλαντούχα με την παραδοσιακή έννοια αλλά και ικανά να εισάγουν τομές, άτομα που διαθέτουν τυπικά και μη προσόντα, άτομα που θα ήταν σκόπιμο να στηριχθούν, να προωθηθούν και να αξιοποιηθούν.

(7) πρβλ. Έκθεση της TERA Consultants (2010) και την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα την ανταγωνιστικότητα στην ΕΕ, COM(2010) 614 final

(8) Σύμφωνα με τη Eurostat, μεταξύ 2008 και 2011, η απασχόληση στους ΤΔΠ ανέκαμψε ταχύτερα απ' ό,τι το σύνολο της οικονομίας της ΕΕ.

(9) TERA Consultants, 2010.

(10) TERA Consultants, 2010.

(11) Πρβλ. Έκθεση του 2006 με τίτλο "The Cultural Economy of Europe" (CEOE).

(12) Πρβλ. Τη μελέτη του μεγέθους των επιχειρήσεων των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας.

(13) EE C 175 της 28.7.2009 σελ. 63-72.

(14) EE C 108 της 30.4.2004, σελ. 68-77.

(15) Γνωμοδοτήσεις: EE C 181 της 21.6.2012, σελ. 35-39; EE C 228 της 22.9.2009, σελ. 52-55; EE C 132 της 3.5.2011, σελ. 39-46; EE C 68 της 6.3.2012, σελ. 28-34; EE C 48 της 15.2.2011, σελ. 45-50; EE C 27 της 3.2.2009, σελ. 119-122; EE C 51 της 17.2.2011, σελ. 43-49; EE C 112 της 30.4.2004, σελ. 57-59; EE C 110 της 9.5.2006, σελ. 34-38; EE C 248 της 25.8.2011, σελ. 144-148; EE C 229 της 31.7.2012, σελ. 1-6; EE C 255 της 14.10.2005, σελ. 39-43; EE C 117 της 30.4.2004, σελ. 49-51; EE C 228 της 22.9.2009, σελ. 100-102; EE C 77 σελ. 31.3.2009, σελ. 63-68.

3.2 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι ο πολιτισμός και η δημιουργία συνιστούν σημαντικότατο στοιχείο και της κατοχύρωσης της ταυτότητας της ΕΕ ως προς την πολυφωνία· πολυφωνία με κοινό παρανομαστή τη δημιουργία και τον πολιτισμό, δύο στοιχεία που θα πρέπει να διέπουν μια ευρωπαϊκή οικονομία βασισμένη στη γνώση.

3.3 Ο σεβασμός και η προαγωγή της πολιτιστικής ταυτότητας της ΕΕ, καθώς και βιωσιμότητα των ΤΠΔ προϋποθέτουν την εφαρμογή των μέτρων υπέρ των ΤΠΔ με σεβασμό στο ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, τις δημοκρατικές αρχές και τις περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

3.4 Από τις πολυάριθμες αναλύσεις που έχουν γίνει σε ενωσιακή και εθνική κλίμακα, καθίσταται σαφές ότι οι ΤΠΔ βρίσκονται αντιμετώπι με τις εξής κοινές προκλήσεις:

- μια ιδιαίτερα κατακερματισμένη ευρωπαϊκή αγορά,
- μια επιχειρηματική διάρθρωση όπου το 80% των επιχειρήσεων είναι πολύ μικρές ή ΜΜΕ,
- ολόένα και μεγαλύτερη μετάλλαξη των διαδικασιών παραγωγής και διανομής λόγω της ψηφιοποίησης και της διάδοσης των νέων τεχνολογιών,
- επιτάχυνση της παγκοσμιοποίησης με νέους παράγοντες και ανταγωνιστές,
- ταχεία απαρχαίωση των δεξιοτήτων εξαιτίας της εμφάνισης συνεχώς νέων αναγκών,
- περιορισμούς της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως σε διεθνή κλίμακα,
- δυσκολίες στην εξασφάλιση χρηματοδότησης και προσέλκυσης επενδύσεων στην τεχνολογική καινοτομία,
- ανεπαρκή δεδομένα,
- απουσία ενός ενιαίου και διεθνώς αποδεκτού ορισμού των εν λόγω τομέων και των υποτομέων,
- ανάγκη μεγαλύτερης συνέργειας του δημιουργικού και καλλιτεχνικού κόσμου με τις τεχνολογικές τομές,
- ανάγκη ανάπτυξης συμπράξεων με τους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, του κόσμου των επιχειρήσεων και δημιουργικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων,
- ποιοτική αναβάθμιση και βελτίωση των επαγγελματικών προοπτικών, αναγνωρίζοντας τη δημιουργική αξία στην αλυσίδα προστιθέμενης αξίας,
- καταπολέμηση του κοινωνικού ντάμπινγκ στους ΤΔΠ.

3.5 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η σημασία και η περιπλοκότητα των ΤΠΔ καθιστούν απαραίτητη την υλοποίηση ενός συνεκτικού και πιο μακρόπνοου στρατηγικού σχεδίου ενωσιακής εμβέλειας, με λεπτομερή εθνικά και περιφερειακά προγράμματα εργασίας και ποσοτικούς και επαληθεύσιμους στόχους. Όλα αυτά δε βάσει ενός χάρτη πορείας υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρω-

παϊκού Κοινοβουλίου, στον οποίο θα καθορίζονται η συμβολή και οι υποχρεώσεις στα διάφορα επίπεδα δράσης, δηλαδή το τοπικό, το περιφερειακό, το εθνικό και το ενωσιακό.

3.6 Επομένως, η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χαράξει μια νέα συντονισμένη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική, μέσω μιας κοινής προσέγγισης του «Ορίζοντα 2020». Σε αυτή τη στρατηγική θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ιδιαιτερότητες των ΤΠΔ και να καθορίζεται ένα πλαίσιο βεβαιότητας, απαραίτητο τόσο για την προσέλκυση καινοτόμων επενδύσεων στους εν λόγω τομείς όσο και για την ανάπτυξη ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

3.7 Συν τοις άλλοις, σε αυτή τη στρατηγική πρέπει να συνεκτιμάται το γεγονός ότι δυσανάλογα μεγάλο ποσοστό των ατόμων που δραστηριοποιούνται στους ΤΠΔ εργάζονται σε καθεστώς άτυπης απασχόλησης –ιδίως περιστασιακής εργασίας– με πολλές αναθέσεις κατά περιόδους σε ελεύθερους επαγγελματίες, υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων και πολύ μικρών –συντά μονοπρόσωπων– επιχειρήσεων, καθώς και μια πολυάριθμη κατηγορία ΜΜΕ με λιγότερους από 10 υπαλλήλους⁽¹⁶⁾. Συνεπώς, οι αμοιβές των εργαζομένων στον τομέα είναι συχνά ασταθείς και ενίοτε κοντά ή και κάτω από το όριο της φτώχειας.

3.8 Πολλά άτομα εργάζονται σε δύσκολες συνθήκες εργασίας χωρίς να γίνονται σεβαστά βασικά δικαιώματα κοινωνικής προστασίας. Πιο συγκεκριμένα, οι εργαζόμενες, οι οποίες αποτελούν σημαντικό ποσοστό του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στον τομέα, υφίστανται διακρίσεις, ιδίως ως προς το καθεστώς απασχόλησης και τις συνθήκες εργασίας με αποτέλεσμα να διαπιστώνονται βαθύτατες ανισότητες ως προς τη μισθοδοσία και την αποζημίωσή τους.

3.9 Ο τομέας χαρακτηρίζεται από έναν σχετικά υψηλό αριθμό αυτοαπασχολούμενων. Αυτή η κατηγορία συχνά διαρείται σε δύο εκ διαμέτρου αντίθετες ομάδες: στην πρώτη εντάσσονται οι υψηλής ειδίκευσης επαγγελματίες με μεγάλη πείρα και ισχυρή θέση στην αγορά εργασίας. Στη δεύτερη, βρίσκουμε τους ελεύθερους επαγγελματίες των οποίων των αντικείμενο απασχόλησης περιορίζεται στην παροχή εργασίας χαμηλού κόστους με σκοπό τη μείωση του λειτουργικού κόστους και του διοικητικού φόρτου του πελάτη. Μάλιστα, εδώ και καιρό η ΔΟΕ έχει κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου αναφορικά με τις πιθανές καταχρήσεις στον τομέα⁽¹⁷⁾.

3.9.1 Εξάλλου, είναι γεγονός ότι η οικονομική κρίση έχει πλήξει το σύνολο των ΤΠΔ, μέσω των άνευ προηγουμένου μέτρων λιτότητας και των περικοπών που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις για τον πολιτισμό σε ολόκληρη την ΕΕ.

3.10 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, τα μέτρα που προτείνονται στις σχετικές γνωμοδοτήσεις της, ενόψει των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, πρέπει να εφαρμοστούν και στους ΤΔΠ⁽¹⁸⁾. Οι τεχνολογίες και τα επιχειρηματικά πρότυπα των ΤΠΔ μεταβάλλονται ταχέως και πολλές μεγάλες επιχειρήσεις αναδιοργανώνουν την παραγωγή τους ορμώμενες από την ψηφιοποίηση του γραπτού Τύπου, τη μείωση των κρατικών ενισχύσεων, τις εξαγορές ή τις συγχωνεύσεις εταιρειών.

⁽¹⁶⁾ Στην ΕΕ των 27, το 25% των εργαζομένων στον κλάδο του πολιτισμού τελούν σε καθεστώς προσωρινής απασχόλησης έναντι 19% επί του συνόλου των εργαζομένων σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, το δε ποσοστό των ατόμων που εργάζονται κατ'οίκον είναι διπλάσιο (26%) του αντιστοίχου επί του συνόλου των εργαζομένων. Επίσης, το ποσοστό των εργαζομένων που έχουν παραπάνω από μία εργασία στον κλάδο του πολιτισμού (6%) υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσοστό σε όλους τους κλάδους (4%). πηγή: *Cultural Statistics, Eurostat pocketbooks*, έκδοση 2011.

⁽¹⁷⁾ Πρβλ. Γνωμοδότηση Κατάχρησης του καθεστώτος των αυτοαπασχολούμενων, ΕΕ C 161 της 06.06.2013.

⁽¹⁸⁾ ΕΕ C 299 της 4.10.2012, σελ. 54–59.

3.11 Αυτές οι μεταβολές επηρεάζουν άμεσα στους εργαζόμενους των ΤΠΔ με τη μορφή απολύσεων, συμπίεσης των απολαβών, προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης, αύξησης της προσωρινής απασχόλησης, υποβάθμισης των συνθηκών εργασίας και αύξησης του άγχους των εργαζομένων, μείωσης της διάρκειας των συμβάσεων απασχόλησης και έλλειψης ενημέρωσης των εργαζομένων ή διαβούλευσης με αυτούς.

3.12 Στην προσπάθεια να διαφυλαχθεί η πολιτιστική πολυμορφία και ο πλουραλισμός της ΕΕ, η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμη την αποφυγή της υπερσυγκέντρωσης τόσο στο σκέλος της παραγωγής όσο και σε αυτό της διανομής. Αντιθέτως, τάσσεται υπέρ των ψηφιακών δικτύων και των υπερ-περιοχών παραγωγής, οι οποίες καθιστούν δυνατή τη συγκέντρωση κρίσιμης μάζας επενδύσεων, την ενίσχυση της έρευνας και της διείσδυσης διεθνών παραγόντων με σκοπό τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

3.13 Ομοίως, η ΕΟΚΕ κρίνει αναγκαίο, μέσω μιας κοινής προσπάθειας ενωσιακής και εθνικής κλίμακας, αφ' ενός μεν να στηριχθούν τα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης για τη διαμόρφωση νέων και πιο σύγχρονων ειδικοτήτων με τη μορφή διά βίου μάθησης, αφ' ετέρου δε να ληφθούν υπόψη οι συντελούμενες μεταλλαγές των ΤΠΔ και να αναπτυχθεί η σταθερά κατάλληλη επαγγελματική ικανότητα και εξειδίκευση. Απαιτείται η επίσπευση των επενδύσεων στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης των καλλιτεχνών, εν γένει των δημιουργών και των λοιπών απασχολούμενων στους ΤΔΠ με σκοπό τη διατήρηση της πρωτοκαθεδρίας της ΕΕ, καθώς και την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

3.13.1 Η ανάληψη αυτών των δράσεων προβάλλει ως ακόμα πιο επείγουσα ανάγκη λόγω των βαθύτατων μεταβολών που προκαλεί η συνολική αύξηση των παγκόσμιου ανταγωνισμού –και στα πνευματικά επαγγέλματα– και οι οποίες έχουν επιβάλει τη δημιουργία ολοένα και νεότερων εννοιών και μορφών διεκπεραίωσης της εργασίας με γνώρισμα την υψηλή συγκέντρωση γνώσης, όπως οι Ευρωπαϊκοί Συνεταιρισμοί Γνώσης.

3.14 Εάν, όπως υπογραμμίζει και η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερη εξοικείωση με τις οικονομικές δυνατότητες που προσφέρουν οι τομείς αυτοί και να αναπτύξουν την ικανότητά τους για αξιολόγηση των επιχειρήσεων που βασίζονται σε άυλα κεφάλαια», τούτο θα πρέπει να ισχύσει πρωτίστως στη δημοσιονομική περίοδο 2014-2020· πρέπει δηλαδή να αρθούν οι σημερινές αμφιβολίες (με χαρακτηριστικές αυτές που αφορούσαν το πρόγραμμα Erasmus) και να αναδιαμορφωθούν τα ενωσιακά προγράμματα και μέσα παρέμβασης (Διαρθρωτικά Ταμεία, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων κ.λπ.) έτσι ώστε να συμπεριληφθεί και να προκριθεί η μη τεχνολογική καινοτομία και η ανταγωνιστικότητα διενδώς των ΤΠΔ.

3.15 Η χάραξη της μελλοντικής πολιτικής συνοχής, που ισχύει από το 2014, πρέπει να βασιστεί στα έργα και στις μελέτες με θέμα τη χρήση των μέσων που συμβάλλουν στην πλήρη αξιοποίηση των ΤΠΔ. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι ΤΠΔ πρέπει να ενταχθούν σε αναπτυξιακές στρατηγικές τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα, σε συνεργασία με τις δημόσιες αρχές και τους εκπροσώπους της οργανωμένης κοινωνίας πολιτών.

3.16 Ένα άλλο ζητούμενο είναι η ύπαρξη ενός ενωσιακού πλαισίου, το οποίο από τη μία πλευρά θα διευκολύνει την κινητικότητα των καλλιτεχνών και των λοιπών δημιουργών, την κυκλοφορία των έργων και των υπηρεσιών τους, καθώς και την ευελιξία των συστημάτων διανομής, με τη βοήθεια προηγμένων μέσων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης εντός και εκτός του **πολιτιστικού και δημιουργικού χώρου της ΕΕ**. Από την άλλη δε πλευρά, μέσα σε αυτό πλαίσιο θα υλοποιούνται οι σχετικές συστάσεις της ομάδας ειδικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο θέμα της κινητικότητας των καλλιτεχνών⁽¹⁹⁾.

3.17 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι ΤΔΠ συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση των τοπικών οικονομιών, ευνοώντας την ανάδειξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, τη δημιουργία νέων και βιώσιμων θέσεων εργασίας⁽²⁰⁾ και ενισχύοντας την οικονομική απήχηση των δήμων και των περιφερειών της ΕΕ, όπως περιγράφεται άλλωστε στη μελέτη "The rise of the creative class" («Η άνοδος της δημιουργικής τάξης») (21).

3.18 Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι ένα καθοριστικό στοιχείο της πραγματικής νέας στρατηγικής για τους ΤΠΔ πρέπει να είναι το ενωσιακό σχέδιο δράσης "Creative Europe Open to the World-CEOW", με σκοπό την κατοχύρωση της παρουσίας καλλιτεχνών και των ΤΠΔ (ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων) σε καθοριστικής σημασίας διεθνείς αγορές μέσω της καθιέρωσης συγκεκριμένων συστημάτων και της διευκόλυνσης των ανταλλαγών με τρίτες χώρες, καθώς και με τη συμφωνία συγκεκριμένων και δεσμευτικών ρητρώων στις διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες της ΕΕ.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Η προώθηση του σωστού ρυθμιστικού περιβάλλοντος

4.1.1 Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να λάβουν –με την αμέριστη στήριξη και την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων– συγκεκριμένα ρυθμιστικά μέτρα, προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες των ΤΠΔ. Τα μέτρα αυτά πρέπει να προβλέπουν τη θέσπιση κατάλληλων κανόνων ανταγωνισμού για την αποφυγή υπερσυγκεντρώσεων στην αγορά και τη διαφύλαξη του πολιτιστικού πλουραλισμού, της ποικιλίας επιλογών για τον καταναλωτή και της πληθώρας επιχειρηματικών μορφών.

4.1.2 Τα κράτη μέλη οφείλουν να περιορίσουν τις διοικητικές ή γραφειοκρατικές διατυπώσεις –που επιβαρύνουν πρωτίστως τις ΜΜΕ από τους ΤΠΔ και τους ελεύθερους επαγγελματίες– απλοποιώντας τις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών και διευκολύνοντας την κυκλοφορία τους καθώς και την κινητικότητα των καλλιτεχνών και των λοιπών πολιτιστικών φορέων.

4.2 Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και στις οικονομικές ενισχύσεις της ΕΕ και η σύμπραξη δημοσίου-ιδιωτικού τομέα

4.2.1 Ακόμα και όταν οι ΤΠΔ είναι εν πολλοίς προσανατολισμένοι στην αγορά, το προϊόν τους είναι αποτέλεσμα της δουλειάς μεμονωμένων δημιουργών, συγγραφέων, ηθοποιών, ερμηνευτών και λοιπών καλλιτεχνών, οι οποίοι χρειάζονται μια απλή διαδικασία εξασφάλισης χρηματοδότησης και πίστωσης. Είναι σημαντικό να συναρτηθεί η οικονομική συνδρομή των ΤΔΠ με τη δημιουργία και τη διατήρηση καλών συνθηκών εργασίας –μη εξαιρουμένης της χρηματοδότησης– για όλες τις κατηγορίες επαγγελματιών του κλάδου.

⁽¹⁹⁾ βλ. http://ec.europa.eu/culture/documents/moc_final_report_en.pdf (δεν είναι διαθέσιμες στα ελληνικά).

⁽²⁰⁾ βλ. «Πρωτοβουλία για την εργασία των νέων», σύνοδος κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (8/02/2013).

⁽²¹⁾ Richard Florida, Αμερικανός ειδικός σε θέματα αστικής ανάπτυξης.

4.2.2 Συνεπώς, πρέπει να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον για την πρόοδο των ΜΜΕ και των ελεύθερων επαγγελματιών, βάσει του οποίου θα προβλέπονται τόσο εξαιρέσεις από τη διπλή φορολόγηση σε περιπτώσεις εργασίας εκτός των εθνικών συνόρων, όσο και τα κατάλληλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

4.2.3 Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν τη συνεργασία δημοσίου-ιδιωτικού τομέα με σκοπό τη βιωσιμότητα των ΤΠΔ και την προαγωγή της πολιτιστικής ποικιλομορφίας των υλικών αγαθών και των υπηρεσιών.

4.2.4 Επίσης, η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να στηρίξουν τους μηχανισμούς συγκριτικής αξιολόγησης των τρόπων επενδύσεων και παροχής εγγυήσεων, δανεισμού και κινήτρων για τις εξαγωγές, έτσι ώστε να απλοποιηθούν (όσον αφορά τα έργα του πολιτισμού και της δημιουργίας) οι όροι πρόσβασης σε ιδιωτικούς μηχανισμούς χρηματοδότησης και να ευνοηθεί η διασύνδεση τομέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίοι συχνά δέχονται κρατικές ενισχύσεις, με τομείς που ρέπουν περισσότερο στην αγορά (π.χ. το σχέδιο, η μόδα ή η διαφήμιση).

4.2.4.1 Η ΕΟΚΕ προτείνει τα εξής:

— την χαρτογράφηση των κυριότερων ενωσιακών δράσεων των ΤΠΔ κατά την περασμένη τριετία,

— την αποτίμηση των χρηματοδοτήσεων που διατέθηκαν ειδικά στους ΤΠΔ επίσης την προηγούμενη τριετία,

— την κατάρτιση πίνακα με τα αποτελέσματα της εφαρμογής της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στους ΤΠΔ.

4.3 Ο επιχειρηματικός κόσμος του πολιτισμού και της δημιουργίας και τα επιχειρηματικά πρότυπα

4.3.1 Η εξέλιξη των νέων επιχειρηματικών προτύπων προϋποθέτει την αποδοχή και νέων μορφών ψηφιοποίησης, διασκευής (remix), ανάμειξης διαφορετικών έργων (mashing) και χρήσης αποσπασμάτων έργου (sampling), δηλαδή την ικανότητα παράγωγης νέας δουλειάς ή δειγματοληψίας βάσει ενός ψηφιακού αρχείου πολυμέσων που περιέχει εν μέρει ή συνολικά κείμενο, γραφικά, ήχο, εικόνα και κινούμενα σχέδια από προϋπάρχουσες πηγές.

4.3.2 Το πρότυπο της δημιουργικότητας για κοινωνική ποιότητα καλύπτει τον πολιτισμό, τον γεωγραφικό χώρο και την κοινωνία στις περιοχές δημιουργικής παραγωγής και περιλαμβάνει μέτρα κινητοποίησης της γνώσης και προαγωγής της χρήσης του σχεδιαστή εν είδει «μεσίτη» ή φορέα διευκόλυνσης των διεργασιών αλληλεπίδρασης της ανάπτυξης, της τεχνολογίας και της παραγωγής.

4.3.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη την αξιοποίηση των νέων επιχειρηματικών προτύπων στα οποία το σχέδιο θα ενσωματώνεται στην αλυσίδα προστιθέμενης αξίας και όλοι οι συμμετέχοντες θα μπορούν να προσδίδουν νέα αξία στα προϊόντα και στις διεργασίες, συνιστώντας έτσι ευρωπαϊκά δείγματα αριστείας στις παγκόσμιες αγορές.

4.3.4 Τέλος, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η κυκλοφορία πέραν των εθνικών και όχι μόνο συνόρων, να ενισχυθεί η δυνατότητα προσέλκυσης ταλέντων και ειδικοτήτων, καθώς και να δοθούν κίνητρα για την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και επιχειρηματικών ικανοτήτων, καθώς για τη δημιουργία δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών μεταξύ των διαφορετικών φορέων της ΕΕ και τομέων της οικονομίας στην επικράτεια της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 17 Απριλίου 2013.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE